

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ;

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA.

QVODLIBETARIIS DISPVTATIONIBVS mané diſcutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis ſextâ menſis Februarii Anno Domini M. DCC. XLIV.

M. MICHAELE-LUDOVICO VERNAGE, Cenſore Regio, Doctore Medico, Præſide.

An malignæ Febri ſaphenæ ſectio, Emeticum?

I.

EBRIS frequentiſſimus morbus, inflammationis comes individuus, omnium ferè acutorum morborum *eſſentia*, chronicorum ſymptoma, illorum effectrix, horum effectus. Illi ſaneſcunt, dummodò cauſa Febris vaſis fugerit, hi non eraduntur, niſi cauſa morbi, viſcerum receſſibus impacta, eradicetur. Fruſtrà Febrem horum affectuum comitem ſpecifico debellare conaberis: ni morbi *eſſentiæ* idonea aptes, & amico jungas fœdere, medendo ægreſcit. Febris non unus & ſimplex, ſed multiplex & varius, pro typo, more, ægri ætate, *idioſyncraſiâ*, tem-

peſtate, epidemicâ, conſtitutione, & ſymptomatum, quibus ſtipatur, ſerie & indole, morbus. Quoad typum, in varias abit ſpecies, incendii continuo, aut interrupto tenore, acceſſionum ritu diſſimili, publico, aut privato viſcerum damno. Indè nota in continuam & interpolatam Febris diſtinctio. Continua nonnunquam quo exarſit die extinguitur, nonnunquam in plures porrigitur. Ephemera cognitu difficilis, curatu perfacilis, levis in victu erroris, ſuppreſſæ, aut imminutæ, egeſtionis ſoboles, utilis ut plurimùm morbus evadit; naturæ enim molimen eſt, quo ſanguis quas circumvehit ſordes, circuitui moras, ſecretionibus obices nexuras, & omne vitium excoquit, ſponteque in corporis oras abigit; ideò ſæpè unâ luce tranſactâ, ſi ſudor erumpat aut diarrhæa ſuperveniat compeſcitur, non reditura. Quæ in plures excurrit dies, ſi exacerbationes certis reviviſcant periodis, continua audit periodica; ſi incertis, vaga & erratica, cui ſi frequens & inordinatus rigor intercidat, interni ſæpè abſceſſûs pathognomonicum eſt ſignum. Pro more benigna eſt, vel maligna Febris. Illa ſæpè cum impetu minax proludit, & ad ſerenitatem citò vertitur, ni ægri incuriâ, aut ex lege medentis methodo invaleſcat & exaſperetur: hæc mendax & inſidioſa, falsâ benignitate ægrum decipit, ſecuros fallit aſſidentes, Medicumque incautum & futuri ignarum ludit. Quæ manifeſtas laboranti naturæ præbet inducias, ſtatis acceſſionum & deceſſionum vicibus excandeſcit, à continuâ non typo tantùm, ſed materie & foco diſcriminatur: qui enim corrupti humores aſſiduo è primis viis appulſu in ſanguiferis vaſis fervent, continuas; qui in bilis ſecretoriis, lymphaticis vaſis remotiſque à corde alveolis putrent, ob recurrentem novam ſtatis periodis fermentationem, intermittentes gignunt. Continuis magis obnoxii floridâ ætate virentes, & quorum feroci bile turget ſanguis: intermittentibus, & imprimis quartanis, annis graves, temperamentoque ſegniores. Verè tumet ſanguis, & ſe ſuo æſtu deſpumat; indè Febrium cohors, & varia *exanthemata*, quorum hâc tempeſtate facilior eruptio, felicior exitus. Sirio ardente cauſus urit, maligna deſævit. Autumno morborum ferace, diuturnæ & pervicaces quartanæ vigent, quæ in hyemem productæ, ſæpè in hydropa degenerant. Has qui ſolis febrifugis penitùs excidere ſibi confidit, cæcutit, & ægrum vanâ ſpe lactat. Hæc aperientibus ſociata mutuam ſibi ferunt opem. Acri hyeme, inflammatoriæ Febres, ut pleuritis, peripneumonia, angina, quas parit interclusus inſenſilis halitus, graſſantur. Quæ epidemica, nempè ab aëris intemperie, & ciborum vitio, damnoſior: quæ huic aut illi ſingularis, mitior. Febris denique variat pro affectûs *eſſentiâ*, affectæ partis præſtantiâ, & inſolenti ſymptomatum ferocitate.

I I.

QUI Febris cauſam neſcit, hunc ſanguinis natura latet. Abditam qui putat, nodum in ſcirpo quærit. ſanguis ex diſſimilibus quas promiſcuè volvit, partibus, mole, figurâ, uſu, & inteſtino conflictu diſſidentibus, mutuâ contemperatione conſentientibus, coaleſcit. Partium diverſoria perlabendo, unicuique demenſum largitur, proprio marte cudendum, & juges inſtauraturum expenſas, excrementum, vel frænum inteſtino motui injecturum, vel additurum ſtimulos, ſeponendum defert incerniculis. Quot excernendis ſcatet, tot corpus colis, vel intrò apertis, vel extùs hiantibus, præmunitur. Ea eſt affabrè textorum incerniculorum diverſitas, ut ex iis utiles, functionibuſque obeundis idonei liquores in vaſa reſorbeantur: rudes, necdum elaborati, incudi reddantur, novas eundo vires acquiſituri; luxuriantes undiquè exhalent; diſſociabiles protrudantur. An varia pororum grandularum configuratio, liquoris moli, figuræ congrua, diametrorum diverſitas, peculiaria fermenta ſingulis affixa glandulis, mirum ſecretionis

opus conficiant : an humor à natalibus ſecretoriis inditus, ſucco ſegregando congener, qui ſibi affinem imbibat humorem, averſum dimoveat, ſub judice lis eſt; ultima tamen, ut potè ingenioſiùs efficta & veriſimilior, magis arridet. Omnium functionum norma eſt *circulatio*, *circulationis* meta, ſecretio, ſecernendorum opifex, fermentatio; citò enim ſanguis quoquoverſùm meabilis, obices ſibi objiceret, & tandem ſtagnaret lutulentus, ni jugis principiorum, quibus viget, mobilitas, leniſque lucta inertes & otioſas partes incitaret, harum præpediret cohæſionem, puras ab inquinamentis ſecerneret, ſuperfluas inſenſili evaporatione detereret. Fermentatio & circuitus, diſpares licet motus, amicè fœderantur, cùm ipſos inter certus eſt commenſus, æquumque libramen; tunc ſanguis inoffenſo curſu circuit, & functiones corporis intrà modum ſtant, quem ultrà citráque nequit conſiſtere recta valetudo. Si verò hetærogeneorum humorum adventu, quorum ſæpè immenſam congerit molem ſtomachus, delirante appetitu plexus, illos inter motus, diſcordi concordiâ junctos, gratia diſſiliat varii pro diverſo fermentationis errato, morbi ingruunt. Languentes inſpiſſantur ſucci, recto tramite non aguntur, lympha imprimis tenax reddita & diditu difficilis, in ſuorum inflexu vaſorum pigro lapſu repens, obliquas ſibi innectit moras, varioſque infarctus, chronicorum morborum, qui remediorum vim exercent, parentes ingenerat. Vividiore, ſanguis exæſtuans ita rapido & abnormi motu abripitur, ut glandularum oſtia præterlabendo tranſiliat, & varia, quibus turget, purgamenta ſecum revolvat confuſaneus, donec vim viribus exciens natura, proprio molimine, vel arte ſolerti, ad hujus magiſterium & exemplar compoſitâ per varios helices vacuationi convenientes exigat. Cùm intrà vaſorum cancellos fluctuante morbi causâ, ſanguis tumultuatur, in ipſorum parietes tantùm arietat, & ſingulis partibus æquè infenſus huic illivè labem non inurit, Febris continua ſimplex accenditur, cujus à nativo calor non gradu tantùm & materiâ, ſed & naturâ diſcrepat. Si verò propriis clauſtris coerceri impatiens, cùm in ſanguiferorum vaſorum Mæandris primitùs ſiſti nequeat, quòd major collectivè ſumptis propaginibus, quàm truncis, inſit diameter, lymphaticorum oſtia ſoli lymphæ pervia pulſet, globulos intrudit retorto motu irremeabiles, quorum irruptio pacatum illius liquoris fluentum irritat, liberum præpedit curſum, inflammatoriam Febrem accerſit, pro partis textu, præſtantiâ, inflammationis gradu, magis minuſvè periculi plenam. Inter inflammatorias, quæ primam in cerebro ſedem figit, & omnibus minatur partibus, maligna nuncupatur.

I I I.

MALIGNA Febris non quòd in ægri præcordiis veneni quid deſæviat, vel malignam ægro aſſidentibus afflet auram, ſed quòd, velut ignis doloſo cineri ſuppoſitus, tacitè ſerpat, & ſe cæco intùs æſtu, miti extùs calore malignè diſſimulet; ideâ & ingenio, ob ſymptomatum anomaliam, à cæteris Febrium ſpeciebus diſſidet, nec ab ipſiſſimâ peſte, niſi ob remiſſiorem gradum, diſcriminatur. Varias ſe vertit in facies variis illuſura modis. Deterioribus quàm pro febrili fervore, ſtipata ſymptomatis, modò ſub pleuritidis larvâ inchoat: æger dolore punctorio laborat, tuſſi ferinâ laceſſitur, ſanguinem excreat; modò abdominis inflammationem colico dolore mentitur, quæ in eo à ſyſtrophicâ diſcrepat, quòd non intentum, ſed tumidum & prominens, vix preſſu doleat, & renitatur; urinæ à ſanis non abludunt, niſi quod vix ullum citò futuræ coctionis, aut ſperandæ criſeos indicium præſeferant. Sæpè tertianæ intermittentis, ſæpiùs continuæ, utriuſque non rarò particeps, alternis diebus vehementiori exacerbatione, cujus prodromus eſt

rigor recrudeſcens, hemitritæi formam induit. At virium repentina proſtratio, capitis gravitas, fugax ſæpè delirium, oculatos, & in arte recoctos, non eſſentiales eſſe morbos, ſed Febris malignæ ſymptomata evincunt. Sunt quos ſpecie tenùs valentes, verùm intemperantiæ vitiis onuſtos, repentè incautos obruit formidoloſa. Plurimos manifeſtâ functionum læſione comminutos adoritur; multis antè invaſionem diebus membra ingraveſcunt; acrior eſt naturali calor; altior premit ſomnus, qui laſſitudinem non levat, ſed laborem facit; tumultuoſis jactantur ſomniis; nocturnus ſudor vel ipſos nimio uti alimento, vel purgatione indigere comprobat; marcet animus; torpet corpus, ſpontaneis laſſitudinibus quaſſatur; lancinante, gravativo capitis dolore conflictantur. Turbato ſenſim functionum rhythmo, Febris cùm rigore, ſæpè vix ſenſili horrore invadit, quem mox non urens, ſed adeò levis calor excipit, ut vix ſe febricitare ſentiat æger: pulſus naturali ſimilis, ſed exilior & crebrior; urina colore, copiâ, inſtar ſanorum, ſed crudior; ſubita & abſque ratione virium depreſſio; mentis ſtupor, ſenſuum hebetudo, ingens denique corporis pondus Febris malignitatem exhibent. Quò major, in primo inſultu rigor, eò contumacior, & periculoſior Febris. Si in primordio, ſudore diffluat æger, cùm non tàm maturi, ſubactive ſit ſucci vacuatio, quàm crudi, luxuriantis, & ſeri, ſanguinis vehiculi, expreſſio, morbi diuturnitatis, periculi index eſt. Si diarrhæâ laborat, cùm boni moris, cocti nempè & bilioſi humoris deturbatio minùs pervicacem, feliciùs exituram portendit; hanc permittere, fovere, augere, ſi ſubſiſtat, promovere, notum in arte neophytis; comprimere, ſoli licitum ſe Medicum tantùm profeſſo: cùm mali moris, crudi ſcilicet, & cruoris intertexti lineamentis humoris profluvium, non coërcere ſtypticis, ſed avulsâ, diverſæ indolis mochlicis, quæ juſcula, variaſque potiones inquinat, materiâ, compeſcere artis apex eſt.

I V.

OCCULTA, naſcente morbo, Febris, progreſſo, vires ſumit & exerit, varioque conſpicuam ſe reddit, in ægri perniciem, ſymptomatum ſatellitio, ni à provido & multùm celeri artifice, in ipſiſmet morbi incunabulis, cautum ſit. Exiguus, & ſubmiſſus in primo impetu pulſus, intenſior, citatior evadit, quòd ſpumoſior & in vaſorum parietes irritabilior inſurgat ſanguis, repetitis vaſorum ictibus refractus fortiùs urgeatur, rapidiùs volvatur. Carotidum vibrationes brachii arteriarum pulſibus vividiores, quòd inſilientis in cerebrum ſanguinis commeatui obices & repagula occurrant. Urinæ priùs copioſæ & limpidæ, plerumquè rariores, rubræ, ſæpè inſtar jumentorum turbidæ effluunt, quòd impeditior excernendorum, bilis præſertim, cujus in hoc morbo coërcitæ & vitiatæ magna vis & potentia, ſecretio, protruſio, major proindè humorum confuſio. Corpus mordax calor deurit, quòd compreſſa inſenſilis, quæ cutem irrigat, evaporatio, vel inordinatus digerit ſudor, quòd ſtrictior priùs ſanguinis compages dirimatur, & principia diſſiliant. Muſculorum tendones, brachiorum imprimis obrigeſcunt, ſubſultibus concutiuntur: manibus tremor incidit, vox tremula convulſionis, ferox delirii auſpicium, quòd impetuoſior, inordinatior in nervorum ſyſtema ſpirituum influxus. Sitis aut nulla, cum intensâ Febre, quòd ſæpè mens laboret, aut inexhauſta, & febrilis caloris modum exuperans, quòd paucior & acrioris ſalivæ proventus; lingua aſpera, exuſta, cum pulsûs mollitie, ſiccitate finditur, interni ſignum & effectus incendii. Mens unà cum corpore prægravatur. è ſuâ ſede dejecta oberrat; ad ſe non redit æger, niſi admonitus, mox incondita, nil cohæren-

tia locuturus. Caput gravi ſopore detinetur, in quem excuſſus citò relabitur : ſuſurrans ſonitus aures ferit, ſæpè ſurditas occupat : facies à naturali multùm aliena, livore inficitur, quaſi corrugatur, vix in Febris augmento rubore ſuffunditur: oculi modò flammei ſcintillant, modò erratici languent ; injuſſæ nonnunquam proſiliunt lacrymæ. Sunt quorum in remiſſione Febris corpus univerſo tentatur frigore, ſegni torpet veterno, lecto affixum hæret immobile, in exacerbatione anxios, delirio quaſi œſtro percitos, æſtuoſa torret Febris impotentia. Nonnullorum, externis algentibus, interiora uruntur, quòd ſanguinis major in internis vaſis, quàm in externis, æſtus fervorem fervoriſque ſenſum intùs adaugeat ; quantò enim vividiùs bullit, tantò acriùs, ſalinarum colliſu moleculárum, internæ partes igneſcunt. Sectâ venâ ſanguis primò ſtillat, mox exilit ſpiſſus, inflammatorius ; hanc ægrè fert primis vicibus evacuationem æger, in lipothymiam ſæpè concidit, non quòd exhauſtæ vires deficiant, ſed quòd ſub luxuriantis, & humorum æſtu turgentis ſanguinis mole gemant : impurum enim, & plethoricum corpus eumdem ac effætum mentitur debilitatis ſenſum: ideò repetitâ *epaphereſi*, quaſi ex præcipiti levatæ reſarciuntur ; quantum enim febrilis materiæ cum ſanguine demitur, tantum viribus additur. Parvum è naribus cruoris ſtillicidium altiùs in internis cerebri vaſis impacti, vix præ lentore currentis, illabente jugiter tenaciore firmati, & in externa redundantis ſanguinis eſt indicium. Huic ſuccedaneum cum nervorum diſtentione delirium ſæpiſſime ultima vitæ linea. Tumores nonnunquam circà alas & inguina, poſt aures imprimis erumpunt. Difficilè matureſcentes, retrocedentes, ineluctabilis fati omina ; prominentes, in ſuppuratum abeuntes, cerebri infarctûs vindices. Nonnunqum cutis in puſtulas attollitur, vel maculis deturpatur ; puſtulæ vel quaſi aſperitates ut veſiculæ ſeminis milii ſpeciem præ ſe ferentes, vel ſudorum papulæ ἱδρῶα vocatæ, quæ cuti ſublimes non ſuppurant, ſed exſiccantur, vel varis ſimiles, ſi in acutum faſtigiatæ, rubro circumcinctæ circulo, tempeſtivè matureſcentes, diſtinctæ, nullis inimicis ecthymatibus aut petechiis interſperſæ, cùm fauſta ſint ſanguinem defœcantis, & morbi fermentum in corporis peripheriam extrudentis victricis naturæ molimina, in ſalutem decretoriæ ; ſi ſeſſiles, confertim erumpentes, citiùs matureſcentes, ereſypelate, herpete miliari & variis maculis intertextæ ; cùm irriti ſint morbo ſuccumbentis naturæ conatus, exitioſæ: quæ non eminent, ſed cutem tantùm inficiunt maculæ, vibicum inſtar, vel pulicum morſuris ſimiles, cùm ultrà modum rarefacti, ſoluti, propriis limitibus contineri impotentis, & in lymphatica cutis vaſa irrumpentis ſanguinis ſint effectus, cohibitæ tranſpirationis cauſa, infenſiſſimæ ; pro vario colore, nequiores. Sunt quos hujus Febris effera vis citò rapit, non ultrà ſeptimum diem excurrit morbus, plerumque vix antè vigeſimum judicatur, ſæpè ulteriùs prorogatur. Cùm enim clam & obſcuré irrepat, nec repentè ullâ criſi ſolvi poteſt : par enim ortûs & exitûs ratio. Nonnullos, longâ dierum ſerie intentis præcordiis, capite quaſi lymphato, omnibus ſenſibus funeratis, pulſu attrito, tendonum ſubſultibus obſcurato, vix in exacerbationibus, quæ crebrò recurrunt, micante, ſpaſmis, indeſinenti delirio laceſſitos ; hæmorragiâ, univerſo ſudore, tutiùs bilioſâ diarrhœâ, quaſi ex ipſiſmet funeribus, ſi principiis præſertim legitimâ obſtitum methodo, emerſiſſe uſus prodidit. Si in cerebri meningibus primam fixit ſedem inflammatio, cùm denſa, contracta, ſensûs & *claterii* compos ſit ipſarum compages, vividior eſt Febris, acrior calor, ſtrictior pulſus, capitis dolor lancinans, rigidiores tendones, crebriores ſubſultus, & tumultuoſior inſania ingruunt. Celerior coacti ſanguinis, & in lymphatica incuneati vaſa reſolutio, vaſorum expeditio, corruptio extravaſati liquoris, meningum ſphaceliſmus, citior proindè morbi exitus. Si cerebrum occupat, cùm mol-

lis, laxa, virtutis resilientis expers, & insensilis, licet sensûs fons & organum, hujus visceris substantia, mollior pulsus, mitior calor, gravans capitis dolor, fugax delirium, rariores spasmodici motus, coma deniquè vigil stipantur; infarctus sanguis non adeò flammam inurit, impedita seriùs explicantur vasa, inflammatio nonnumquam in suppuratum vertitur, vel cerebrum exundante sensim sero submergitur; productior ergò morbi eventus. Si cerebellum ab inflammati cerebri pondere nimis comprimatur, aut in ipsius substantiam serpat phlogosis, functiones vitales præsertim læduntur, frequens est cordis palpitatio, pulsus tremulus, respiratio crebrior & difficilior, lypothymiæ quæ cardiacorum & lilii præsertim vim expostulant, superveniunt hypochondriorum tensio major, crebriores tendonum subsultus, sed delirium rarius. Apertis malignâ Febre extinctorum cadaveribus cranio dura, cerebro tenaciùs inhærens pia meninx, vasa, quibus contexitur, vel oculorum aciem fugientia, varicum instar, sanguine distenta, rimosa, cerebri raro pars purè exesa, anfractus ventriculi sæpissimè sero turgidi, illæsis sæpè cæteris visceribus, deteguntur.

V.

EX hâc compendiosâ symptomatum, quæ malignæ Febri assident, & diverso gradu, variis morbi temporibus grassantur, syndrome, hujus causas depromere peculiarem assignare focum non arduum est: his perpensis idonea colligere, & aptare remedia non operosæ plenum opus aleæ. Sanguis nempè vel malè elaboratorum succorum, quorum vitiosum sæpè cudit apparatum, primæ coctionis error, cæterarum functionum læsionis opifex, vel retenti pravâ alicujus incerniculi diathesi tacitè crescentis humoris congestione gravatus inspissatur & lentescit; crassioribus nec subactis imprægnatæ partibus sanguineæ molis fibræ arctioribus coëunt nexibus, coactæ, & in minimos vasorum cerebri tubulos, cujus oram densissimis ubiquè rivulis perluit sanguis ægrè protrusæ moras nectunt tardigradæ & eò facilius intricantur, quòd minor sit ex parte vasorum, quorum imbellis *elater*, resistentia, celeri & expedito prohibitus commeatu sanguis vasa adeò tumefacit, ut hujus visceris quibus intertexuntur, glandulas coarctent, medulares anfractus plus æquò comprimant, & exilissimos nervorum canaliculos constringant. Densior sanguis & minùs vegetus vix subtilem pro spirituum materiâ laticem instillat. Spiritus, quorum varia pro sanguinis crasi, indoles, liquorum motûs & partium vibrationis auctores, nec jugitèr secernuntur, nec in partes assiduâ motione radiant; undè pigra & imperfecta excernendorum elaboratio, secretio: colorum otio, excrementorum mole pressus sanguis, magis ac magis sordet & concrescit; æquabilis & ordinatus liquorum, qui sanguinis inspissationem summâ commutationum crebritate præcavebat, confluxus, partium consensus turbantur; reciproci motus languent, sensoria stupent, indè derivata virium jactura, & pulsûs debilitas, quæ quantùm in hoc morbo impedita sit natura, & artis indiga indicant: jugi crudorum accessu, & hetærogeneorum in vasis profluentium humorum tumultu sanguis effervescit, & cùm eò gradu tardentur secretiones, quo incitatur fermentatio, excernendis fœtus tumultuatur, bulliens cor & arterias vividiùs ferit, vasa pressis reluctantur ictibus; in cerebrum jaculatus jam tumefacta distendit vasa, globulos in lymphatica protrudit, intrusos altiùs incuneat; distenta vasa nerveas comprimunt & concutiunt fibras; non rectus fit, sed divaricatus, non jugis, sed interruptus; non undulatorius, sed impetuosus in nervos spirituum influxus; indè delirium, spasmi, coma, & cætera malignæ Febris consectaria symptomata emergunt. Venæ sectio in genere luxuriantem circumcidit sanguinis molem,

æſtuantem compeſcit, Febrem non curat, ſed curationem parat, & purgans, quòd continuæ fomitem radicitùs avellit, proſperos ducit ad exitus. Derivans ſeu parti affectæ propioris, aut cum eâ magis conſentientis venæ ſectio, ſi morantem in parte non educit ſanguinem, aut rapido novi torrentis affluxu non abducit, ipſam prægravat, & vel ingruentem accerſit inflammationem, vel factam adauget. Revulſiva non motos tantùm ſanguinis fluctus componit, ſed mutatâ determinatione, ipſius in infarcta vaſa incurſum retundit: tutiſſima enim eſt fluxionum medicatio, ſanguinis influxum in laborantem partem tardari, refluxum citari, hæc certa ſunt revulſivæ beneficia. In malignâ Febre caput vehementèr impetit ſanguis: ſegniùs, nec eâ, quâ cerebrum ſubivit copiâ, præ obicibus in commeatu objectis, venis reſorbetur; allatâ ſaphenæ ſectione prout ægri vires ferunt, & morbi ſymptomata exigunt, repetitâ, inferiori vaſorum circulo inanitate, celeriùs & uberiùs juxtà inconcuſſam motûs legem, verſùs tuſæ venæ partem ſanguis prolabitur, lentiùs, parciùs in contrariam inſilit: ſanguinis mole levata cerebri vaſa reſiliunt, morantem ſubigunt, infarctum terunt, eliquatiorem efficiunt & in venas truſum circuitui reddunt: compreſſæ ſe efferunt glandulæ; faciliùs ſecreti, evolutiores,& in univerſum corpus infuſi ſpiritus operta recludunt incernicula & partium inſtaurant tonum.Fruſtrà ſaphenæ ſectione exundantem tenuare ſanguinem, & in cerebri vaſis impeditum revellere allaborabis, ni citò Febris fomitem purgante ſubducas;humorum enim igniculis rareſcens & expanſus ſanguis majus,quàm luxurians, in vaſis ſpatium occupat, vehementiùs in ipſorum parietes impingit, & cerebrum vividiùs impetit, novos infarctus & inflammationes illaturus. Ut tempeſtivum ſanguinem educendi tempus exacerbatio, quod tunc orgaſmo percitus ſanguifera nimis diſtendat & irritet vaſa, lymphatica irrumpere aut rumpere minetur, oppreſſas ægri vires erigat, & huic ferendæ vacuationi pares reddat: ſic molliſſimum purgandi remiſſio, quòd tunc deſervente ſanguinis æſtu, fluxilius corpus, laxiores, quibus liber humoribus pateat exitus, ſemitæ, placidior humoris motio, major in viis purganti obviis collectio. At ea eſt in malignâ Febre altiùs immerſæ febrilis materiæ tenacitas, & partium eretiſmus aut inertia, ut cathartici irritam vim reddant. Catharticum igitur humores movet, non promovet, nec infarctos valet meatus reſerare. Præſtantiùs contrà & efficacius in hoc morbo remedium mochlicum, ſi prægreſſa imprimis in primo morbi impetu vomendi proclivitas: purgantis enim & ſtimuli vices gerit. Ideò licèt nec mole ſpectabilis, nec qualitate inſignis ſit vomitu rejectaneus humor, tantum ægro levamen affert. Dum enim ſuis aculeis nerveas ventriculi fibras vellicat & concutit, non tantùm ipſius glandulis tenaciùs inhærentes humores amolitur, ſanguini penitùs immixtos liquando tenuat, & per varia incernicula, extrudit; ſed & partium *elaterem* ſpirituum ναρχῶσι languentem erigit; fractum præſertim cerebri vaſorum tonum inſtigat, ſyſtolen adauget: indè ſtagnantes, morantes quaſſantur, teruntur, & protruduntur ſucci: reſtaurato ſanguinis & lymphæ circuitu, impeditæ extricantur glandulæ compreſſæ ſpirituum orbitæ & tractus explicantur. Sed à purgatione in morbi primordio non avertat cruditatis metus, aut vana ſpes coctionis, quæ forſan futura non eſt. Dum enim viget natura, mitior Febris, leniora ſymptomata, non turgente tantùm materiâ, ſed urgente morbo, humor Febris pabulum, avellendus. Eſt ubi per medios ignes maturanda purgatio. Concocta enim medicanda eſſe, non cruda, nequè in principiis, malè intellectum, fallax eſt preceptum. Non enim coctus nocet humor, ſed crudus. Coctum intellige fluidiorem redditum, ſecretum, à ſanguinis fluento ſpontè in vias vacuationi convenientes delabentem, cujus deniquè acumen & impetum natura fregit: crudum contrà, ſalibus aſperum, cum ſanguine confuſum, in vaſis ferocientem, ægrè ſecernendum, & citò, ne in nobilem partem cæco impetu deſiliat,

aut altiùs ſe infigat, exigendum. Nullus febre malignâ, in principiis, crudior morbus, nullus in quo cruda magis Febrilis materia. Sæpè non turget humor, ſed urget morbus. Coctionem igitur non expectet otioſus & malè feriatus Medicus. Crudum licet, nunquam fatiſcente naturâ ſubigendum humorem in ipſiſmet morbi incunabulis adoriatur. Tantæ molis opus citiùs, tutiùs, certiùs depletis ſufficienter ſaphenæ ſectione vaſis, & retorto ſanguinis in cerebrum impetu, conficere mochlicum ratio comprobat, obſervationum genitor, & ferax uſus evincit.

Ergò malignæ Febri ſaphenæ ſectio, Emeticum.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Carolus-Ludovicus Liger.	*M. Petrus Rouſſin de Montabourg, Conſiliarius Medicus Regis ordinarius, nec non urbis Regiique Noſocomii San-Germani in Layâ.*	*M. Michaël-Ludovicus Vernage, Cenſor Regius, Actûs Præſes.*
M. Joannes-Stephanus Guettard, è Regiâ Scientiarum Academiâ.	*M. Achilles-Franciſcus Fontaine.*	*M. Jacobus-Antonius Millet.*
M. Natalis-Maria de Gevigland.	*M. Joannes-Baptiſta-Ludovicus Chomel, Medicus Regis ordinarius.*	*M. Michaël Péaget, Pharmaciæ Profeſſor deſignatus.*

Proponebat Pariſiis, FRANCISCUS-NICOLAUS GAUTIER DU ROCHER, Pariſinus, Saluberrimæ Facultatis in Univerſitate Pariſienſi Baccalaureus, A. R. S. H. 1744. à ſextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Pariſienſis Typographi, 1744.